OMGEVINGSANALYSE 2024-2028

REGISTER VAN INSPIRERENDE VOORBEELDEN

Om een breder beeld te krijgen van de borgingspraktijken die in Vlaanderen worden gerealiseerd door erfgoedgemeenschappen, worden naast de elementen op Inventaris Vlaanderen ook de praktijken op het Register van inspirerende voorbeelden tegen het licht gehouden in kader van de omgevingsanalyse bij het beleidsplan 2024-2028 van Werkplaats immaterieel erfgoed.

2020

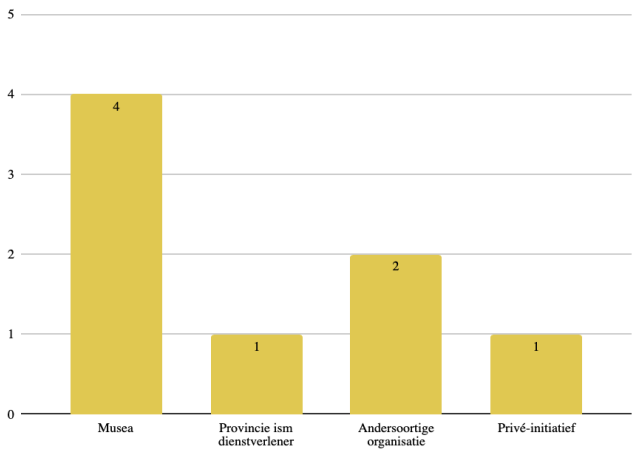
Bij de oproep voor nominaties voor het Register van **2020** werden er **8 inspirerende borgingspraktijken** geselecteerd voor het Register.

1. Gnawafestival en JOLA-project van Muziekpublique en Karkaba van MetX
2. De werking van DOEK vzw als artistiek en ambachtelijk textielplatform
3. Trekpaardentechniek in beeld
4. 'Beginnen met erfgoed' op ikwashier.live van Lodewijk Deleu
5. Drukkerij-erfgoed in hoofden, handen en objecten: borgen van kennis en technieken van de Monotype zetmachine in het Industriemuseum
6. 'Stoeten doet ontmoeten' van het Yper Museum
7. Iedereen jeneverbaron: het participatief verzamelen van jenever-ICE van Jenevermuseum Hasselt
8. 'Virga Yes divers': multiculturele deelname aan de Virga Jessefeesten van Het Stadsmus Hasselt

GENOMINEERDE ACTOREN

Van deze acht elementen op het Register uit 2020 zijn er

- vier die georganiseerd werden door / i.s.m. musea.
- één praktijk werd begeleid door de provincie in samenwerking met het Centrum voor agrarische geschiedenis (CAG), een landelijke erfgoeddienstverlener.
- Daarnaast ontstond er één praktijk vanuit een privé-initiatief.
- Als laatste kwamen twee borgingspraktijken tot stand door een andersoortige organisatie die niet opgericht is om rond erfgoed te werken, maar vanuit hun basiswerking of hun thematiek (vb. ambachten) wel in contact komen met het borgen van immaterieel erfgoed.

INHOUD VAN DE BORGINGSPRAKTIJKEN

Twee praktijken op het Register gaan aan de slag met audiovisueel documenteren, namelijk

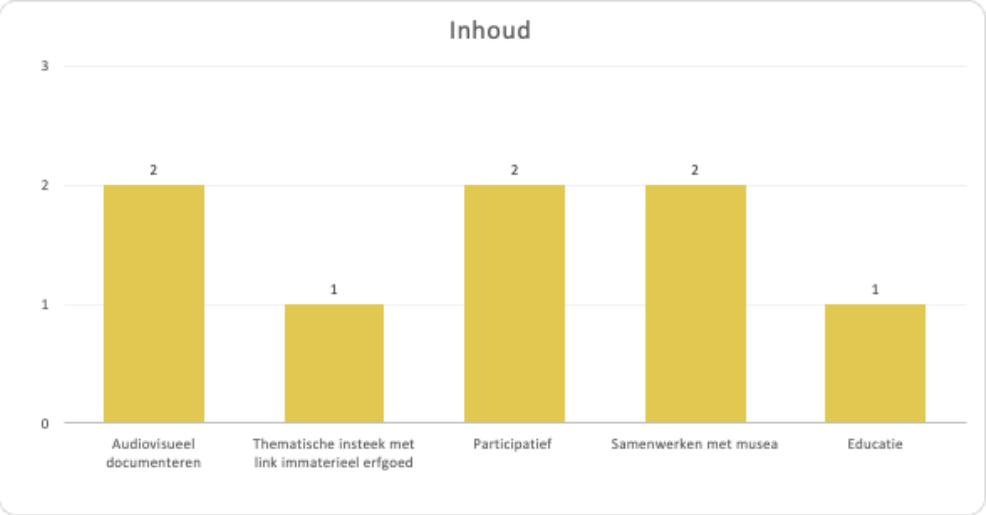
- 'trekpaardentechniek in beeld'
- en 'beginnen met erfgoed' van Lodewijk Deleu.

Er zijn twee erfgoedgemeenschappen die samenwerkten met een museum i.k.v. het borgen van hun erfgoed: rond drukkerij-erfgoed en rond leperse stoeten.

De werking van DOEK vzw focust met hun basiswerking op artistiek, textiel en sociale cohesie. Vanuit deze thematische insteek kennen ze soms ook een link met immaterieel erfgoed.

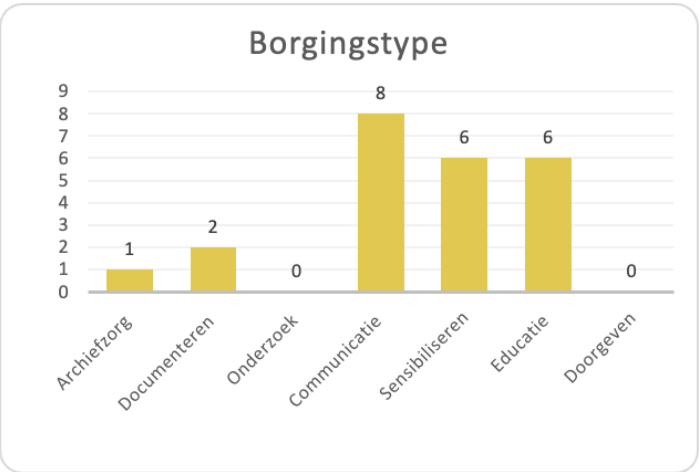
Het gnawafestival zet in op educatie.

Als laatste zetten de praktijken van 'iedereen jeneverbaron' en 'virga yes divers' in op participatie van erfgoedgemeenschappen en het bredere publiek. Virga Yes divers kan daarnaast ook behoren tot de groep van gemeenschappen die samenwerken met een museum voor het uitwerken van een borgingspraktijk. Voor de helderheid tellen we iedere praktijk slechts bij één thema.

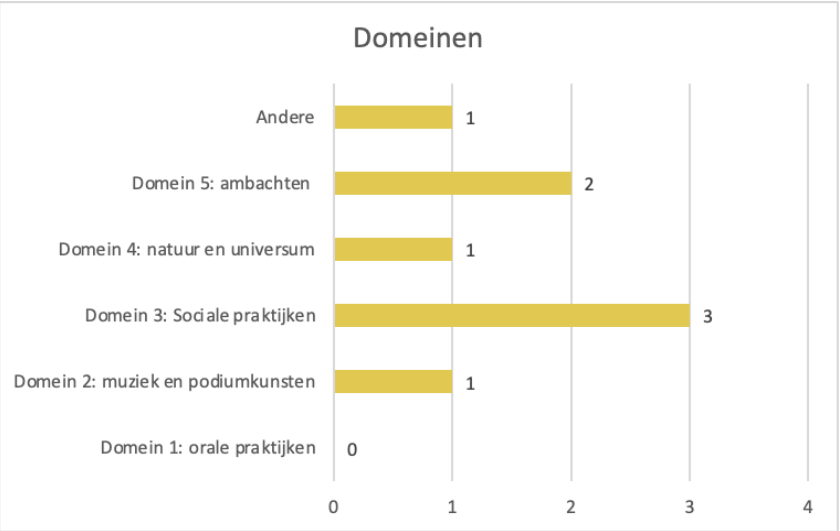
BORGINGSTYPES

Analyseren we de praktijken op het Register volgens de verschillende borgingstypes, dan passen er twee borgingspraktijken onder documenteren, één onder archiefzorg, zes onder sensibiliseren, zes onder educatie en alle acht borgingspraktijken geven aan dat ze bezig zijn met het communiceren over immaterieel erfgoed. Het is duidelijk dat erfgoedgemeenschappen verschillende borgingstypes tegelijk inzetten om hun erfgoed te borgen.

IMMATERIEEL-ERFGOEDDOMEINEN

Wanneer we de praktijken die in 2020 aan het Register werden toegevoegd, analyseren volgens de domeinen van immaterieel erfgoed; ziet de verdeling er als volgt uit:

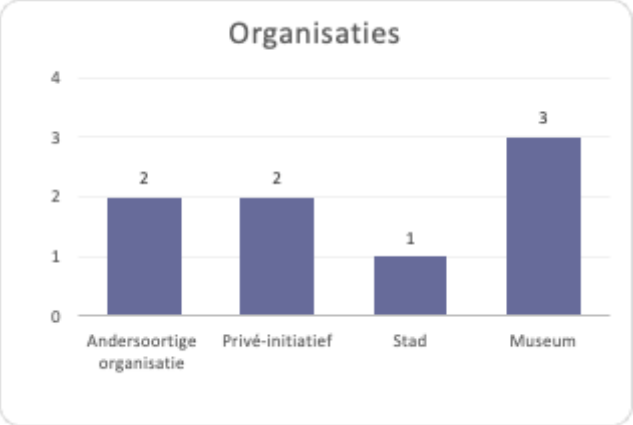
2019

Bij de oproep voor nominaties van **2019** werden er **8 inspirerende borgingspraktijken** geselecteerd voor het Register.

1. Erfgoedfestival 'Alles Es Just!'
2. Poppentheaterplatform 'Das de Puppe'
3. Initiatieven van de stad Dendermonde in aanloop naar de Ros Beiaard-ommegang in 2020: B-Rossen en Wildemanloop met Dondermondse Pijnders
4. Het Hessels Ouër: dialectbijeenkomsten in Het Stadsmus in Hasselt
5. Club Zaghareed, een initiatief van Myriam Van Imschoot en de Brusselse YouYou-groep
6. Dia de los Muertos in het MAS
7. Stage vakwerk van het MOT
8. Handmade Brugge

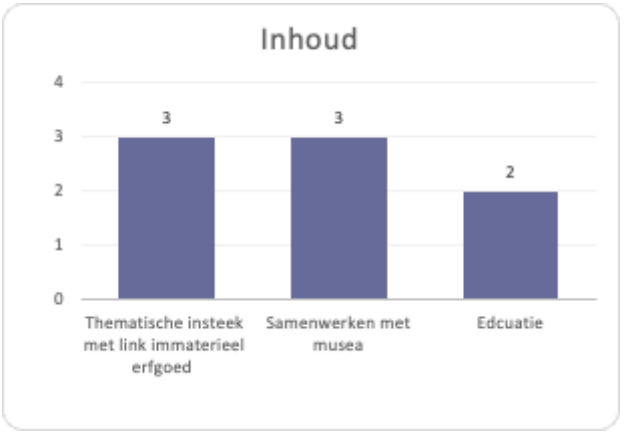
GENOMINEERDE ACTOREN

Drie van de acht borgingspraktijken werden georganiseerd door een museum. Bij één praktijk was de stad de drijvende kracht. Bij andere twee inspirerende borgingspraktijken waren het individuele personen (1 of 2) die de actie vorm hadden gegeven en hadden ondersteund.
Daarnaast staat de werking van Handmade in Brugge op het Register. Het is een organisatie die focust op ondernemerschap, duurzaamheid, innovatie van hedendaags vakmanschap en die rond het borgen van ambachten werkt. De laatste borgingspraktijk is van de West-Vlaamse Unie voor Poppentheaters (WUP), een organisatie die een ruimere werking heeft, hier rond het poppentheater, maar die zich georganiseerd heeft om binnen de werking rond immaterieel erfgoed aan de slag te gaan. Deze laatste twee zijn dus andersoortige organisaties die vanuit verschillende aanverwante disciplines ook een link hebben met immaterieel erfgoed.

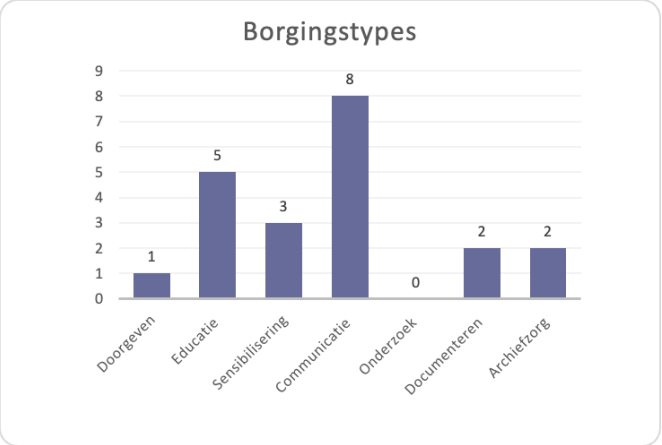
INHOUD VAN DE BORGINGSPRAKTIJKEN

Educatie staat centraal bij de borgingspraktijk rond het Ros Beiaard in Dendermonde en bij het platform 'Das de Puppe'. Daarnaast zijn er in 2019 drie erfgoedgemeenschappen die vanuit verschillende disciplines werken, maar ook een link hebben met immaterieel erfgoed. Zo gaat Handmade Brugge actief inzetten en motiveren om kruisbestuivingen aan te gaan bijvoorbeeld met onderwerpen zoals duurzaamheid. En gaat het erfgoedfestival Alles es Just ook lokaal, culinair en volkscultureel erfgoed betrekken. Ook Club Zaghareed zet in op kruisbestuivingen tussen culturen, generaties en stempraktijken. Daarnaast kunnen de praktijken Das de puppe en Dia de los muertos ook als andersoortige werking aanzien worden waarbij ze werken vanuit verschillende disciplines, maar ook een link hebben met immaterieel erfgoed. Ook hier worden de praktijken slechts bij één thema meegeteld. Hessels Ouër gaat participatief aan de slag en wordt vormgegeven door de deelnemers zelf in samenwerking met het museum. Deze samenwerking met een museum komt ook bij Dia de los muertos in het MAS en stage vakwerk van het MOT aan bod.

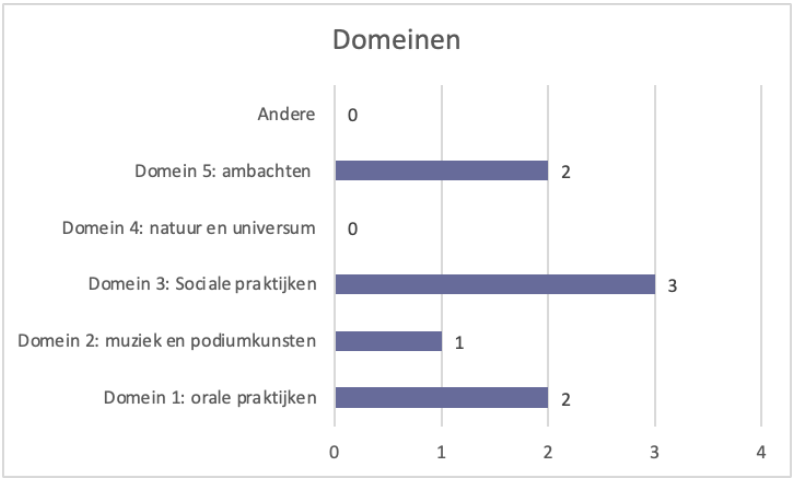
BORGINGSTYPES

Binnen de borgingstypes zijn er twee praktijken op het Register die betrekking hebben op archiefzorg, twee tot documenteren, drie elementen tot sensibilisering, vijf elementen tot educatie, één element tot doorgeven en alle acht de borgingspraktijken hebben betrekking tot communicatie. Erfgoedgemeenschappen hanteren verschillende borgingstypes om hun erfgoed te borgen.

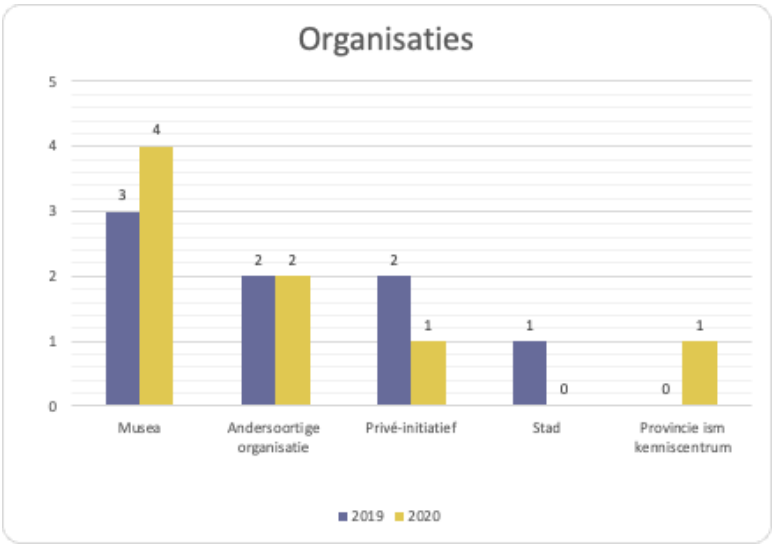
IMMATERIEEL-ERFGOEDDOMEINEN

In 2019 zien we dat er enkel binnen domein 4: natuur en universum geen inspirerende borgingspraktijk werd geselecteerd.

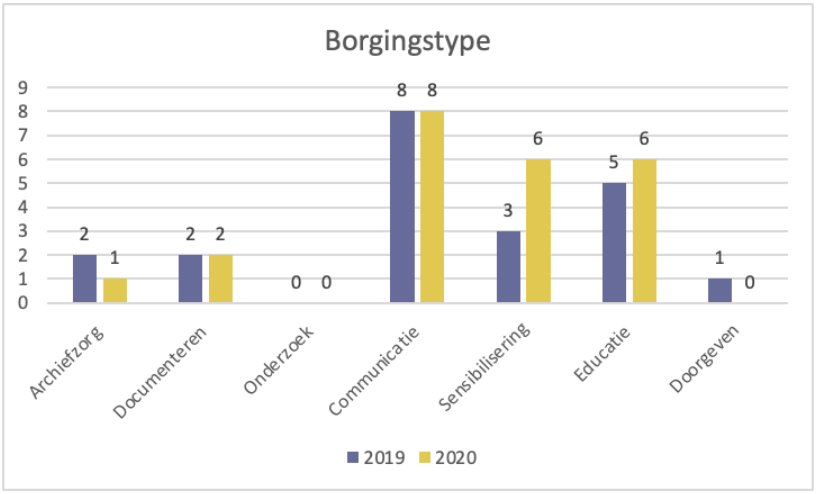

2019-2020

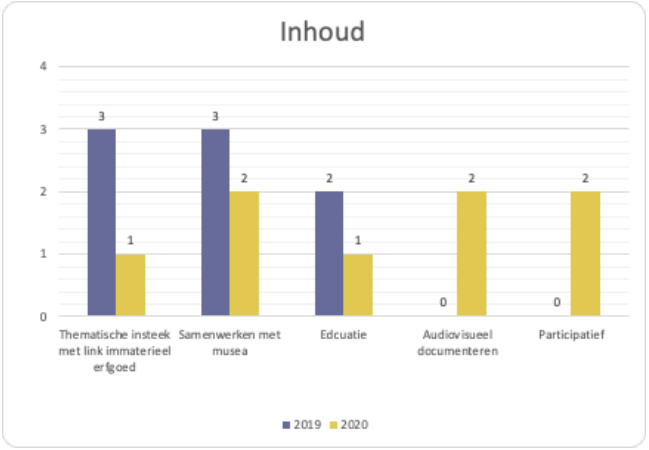
In totaal staan er op vandaag dus 16 elementen op het Register van inspirerende voorbeelden rond het borgen van immaterieel erfgoed. Wanneer de gegevens van 2019 en 2020 samen worden bekeken, is het duidelijk dat musea de organisaties zijn die het meest vertegenwoordigd zijn op het Register.

Daarnaast zien we dat er geen initiatief rond het borgingstype onderzoek te vinden is op het Register en de meeste praktijken op het Register rond communicatie draaien. Daarna zijn sensibilisering en educatie de borgingstypes die het meest aan bod komen.

Als laatste is te zien dat er inhoudelijke verschillen zijn tussen 2019 en 2020. Er zijn drie thema's die in beide jaren aan bod komen: andersoortige werkingen met een link naar immaterieel erfgoed, samenwerken met musea en educatie.

Bij een vergelijking tussen de domeinen valt het op dat in 2019 er een grotere focus ligt op domein 1: orale praktijken en domein 3: sociale praktijken domein 5: ambachten en dat er bij de inspirerende borgingspraktijken in 2020 meer spreiding is tussen de verschillende domeinen.

